

Dnro:

139 § LAUSUNTOPYYNTÖ KUNTALAIN HALLITUKSEN ESIITYSLUONNOKSESTA

Khall. 26.6.2014 § 116

Valtiovarainministeriö pyytää 8.6.2014 päivätyllä kirjeellä kunnan lausuntoa hallituksen kuntalakiesitysluonnoksesta.

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa kuntalakiluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuoriso-valtuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku);
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47 -49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnan-hallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)
- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)

Pöytäkirjantarkastajien
nimikirjaimet:

Otteen pöytäkirjasta todistaa oikeaksi

Honnakaajella 27.8.2014

Pöytäkirjanpitäjä

Uuno Vahänen

-
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
 - alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjässä ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
 - erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointi-menettelyistä (119 ja 120 §)
 - tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
 - tilintarkastuksesta (123 §)
 - tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
 - kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
 - lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä.

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää merkitä kuntalakiluonnoksen tiedoksi ja antaa tarvittavat ohjeet lausunnon valmistelua varten.

Päätös:

Asiasta käydyn keskustelun jälkeen päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Khall 26.8.2014 § 139

Kunnanjohtajan päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää hyväksyä oheisena liitteenä olevan lausunnon kuntalakiluonnoksesta.

Päätös:

Asiasta käydyn keskustelun jälkeen päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto pyytää 8.5.2014 päivätyllä kirjeellä kuntien lausuntoa kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta.

Kunnanhallitus esittää lausuntonaan kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta seuraavaa:

Lakiluonnoksen periaatteet ja tavoitteet

Lakiehdotuksen tavoitteena luoda joustava ja kannustava sekä paikalliset olosuhteet huomioivana kuntien toimintaa säätelevä laki, ovat oikeansuuntaisia ja tavoiteltavia periaatteita. Lakiehdotuksessa ei kaikilta osin nämä periaatteet kuitenkaan toteudu. Esimerkiksi voisi mainita päätösvallan rajaukset kunnanvaltuuston ja hallituksien välillä sekä luettelo kuntastrategian sisällöstä. Osa kuntalakiehdotuksen uusista säännöksistä pikemmin lisäävät byrokratiaa.

15 § kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta

Ehdotuksessa esitetään kunnanvaltuuston toimikauden alkamista kesäkuun alusta alkaen, jolloin kunnallisvaalit järjestettäisiin huhtikuussa. Ehdotuksen tavoitteena on jossain vaiheessa yhdistää eduskunta- ja kunnallisvaalit. Kahden vaalin yhdistäminen merkitsisi kunnallisvaalien merkityksen oleellista heikkenemistä. Vaaleissa huomio olisi pääsääntöisesti valtakunnallisissa asioissa, jolloin kunta-asoiden käsittely jäisi selvästi vähäisemmälle huomiolle. Todennäköisesti muutos johtaisi myös kunnallisvaalien ehdokasasettelun vaikeutumiseen. Myös valtuuston toimikauden alkamisajankohdan siirtäminen kesäkuun alkuun aiheuttaa ongelmia talousarvio- ja vastuuvapauskäsittelyyn. Edellä mainittujen perustelujen mukaan esitämme, että kunnallisvaalien ajankohdan muuttaminen heikentäisi kuntahallinnon asemaa itsehallinnollisena palvelujen järjestäjänä.

41 § Kunnanhallituksen puheenjohtaja ja 42 § kunnanjohtaja

Lakiehdotuksen tavoitteena on selkeyttää kuntajohdon tehtäviä ja työnjakoa. Lakiehdotuksen 41 §:n mukaan kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa asioiden poliittista valmistelua. Lakiehdotuksen 38 §:ssä todetaan, että kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Lakiehdotuksessa jää kuitenkin epäselväksi poliittisen johdon ja kunnanjohtajan välinen työnjako. Ehdotettu muotoilu laissa ei selvennä, eikä kehitä kunnallista johtamisjärjestelmää. Työnjaon perusteeksi tulisi laissa määrittää viranhaltijajohdon osalta operatiivinen johtaminen ja valmistelu,

kunnanhallitus ja kunnanhallituksen puheenjohtaja vastaavat poliittisesta asioiden valmistelusta ja päätöksenteosta.

111§ Alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin
Lakiehdotukseen sisältyvä alijäämän kattamisvelvollisuus on sisältänyt voimassa olevaan kuntalakiin. Ehdotuksessa esitetään, että alijäämä on katettava neljän vuoden kuluessa. Kattamisvelvollisuuden laiminlyönti aiheuttaisi automaattisesti arviointimenettelyn.
Lähtökohta on oikea. Kuntien talous on oltava tasapainossa. Honkajoen kunta on tehnyt useita säästöohjelmia, mutta valtion päätökset uusista velvoitteista, valtionosuuksien leikkauksista ja kuntien veropohjan heikentämisestä ovat syöneet säästöohjelmilla syntyneen liikkumavaran. Kattamisvelvoite edellyttää, että valtiovalta ei omilla päätöksillään heikennä kuntien taloustilannetta. Erityisesti kuntien saama peruspalveluiden valtionosuuden taso on romahtanut. Peruspalveluiden valtionosuuden osuus kuntien peruspalvelumenoista on enää n. 26 %. Kuntien omalla rahoituksella katettava osuus on kasvanut voimakkaasti.
Valtionosuusleikkauksien yhteydessä ei ole huomioitu kuntien välisiä suuria eroja kunnallisveropohjassa. Hallituksen päätös poistaa kiinteistövero verotulojen tasausjärjestelmästä heikensi alhaisen verotulopohjan kuntien taloudellista asemaa.
Valtio on lisännyt kuntien tehtäviä oleellisesti, mutta niiden rahoittaminen on jätetty miltei kokonaan kuntien vastattavaksi. Erityisesti sosiaali- ja terveystoimen kustannuskehitys on ollut hallitsematonta. Maan hallitus on luvannut, että kunnille ei enää määrätä uusia tehtäviä tai velvoitteita. Tämä lupaus on rikottu useaan kertaan.
Mikäli lakiin sisällytetään velvoittava alijäämän kattamisvelvollisuus, on valtion tehtävä selvitys ja arvio kunnille säädettyjen tehtävien ja valtion niille antaman rahoituksen suhteesta.

Lakiehdotuksessa alijäämä kattamisvelvollisuus koskisi myös kuntayhtymiä. Säännöksessä ei huomioida lainkaan peruskuntien asemaa kuntayhtymän alijäämän kattamisessa. Tosiasiassa kunnat joutuvat vastaamaan kuntayhtymän taseeseen kertyneestä alijäämästä. Lakiehdotukseen tulisi lisätä säännös, jonka mukaan kuntayhtymän alijäämien kattaminen toteutetaan peruskuntien hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Ehdotuksessa esitetään, että uusi kuntalaki tulisi voimaan 1.1.2015 alusta alkaen.

Lain voimaatuloa on lykättävä alkavaksi valtuustokauden 2017 alusta alkaen. Uuden lain käyttöönottoon tulisi varata riittävästi aikaa. Luonteva ajankohta olisi uuden valtuustokauden alku, jolloin myös uusi sote - järjestelmän pitäisi aloittaa toimintansa.

Muilta osin kunnanhallituksella ei ole huomauttamista hallituksen kuntalakiehdotuksesta.

Honkajoella 26. päivänä elokuuta 2014

HONKAJOEN KUNNANHALLITUS

Mauno Mäkiranta
kunnanjohtaja

Markku Rauhala
rakennusmestari-tarkastaja